

ปัญหาการคุ้มครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้¹

ปติดา เตียวเจริญ²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการคุ้มครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจดิจิทัล พ.ศ.2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความหมายและความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เมื่อหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ยังไม่มีความชัดเจนในกฎหมายไทย

โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เพราะมีการซื้อขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ด้วยราคาสูงมหาศาล เช่น ผลงานของ Beeple ที่ขายได้ 69.3 ล้านดอลลาร์ หรือ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ของ Twitter ที่ขายไปได้ 2.9 ล้านดอลลาร์ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ไม่เพียงแต่เป็นวิถีใหม่ของการสร้างและค้าขายผลงานดิจิทัล แต่ยังเป็นวิถีใหม่ของการสร้างคุณค่าและสัมพันธ์ระหว่างผู้สร้างและผู้บริโภค³ จึงทำให้ผู้สร้างสรรค์ผลงานต่างได้มีการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองขึ้นมาเป็นจำนวนมาก และในบางผลงานในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ก็ได้มีการทำซ้ำ ดัดแปลงกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งทำให้ผู้สร้างสรรค์ผลงานนั้นได้รับความเสียหายในการทำละเมิดดังกล่าวเป็นอย่างมาก อีกทั้งผู้ให้บริการแพลตฟอร์มก็ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการละเมิดลิขสิทธิ์ในผลงานในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ซึ่งยังเป็นปัญหาในระดับโลกและในหลาย ๆ ประเทศที่กำลังหาทางแก้ไข ที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ก็เกี่ยวข้องกับกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ เช่น สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา (IP) โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เป็นสิ่งใหม่ที่ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในหลายประเทศ รวมถึงไทย ในระยะหลังปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์เริ่มมีปัญหามากขึ้นและก่อให้เกิดผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีผู้สร้างสรรค์ผลงานจำนวนมาก นำภาพที่ตนเองได้วาดภาพในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในรูปแบบดิจิทัลอัปโหลดเข้าสู่ระบบออนไลน์ หลังจากนั้นได้มีการทำการละเมิดผลงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าว นอกจากนี้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์ม และ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการคุ้มครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี และ คณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และ รองศาสตราจารย์จุพร วงศ์ทองสรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ NFT อะไรบ้างที่ ก.ล.ต. เข้ามากับดูแล. [Online]. Available URL: <https://www.moneybuffalo.in.th/>

หน่วยงานผู้รับผิดชอบก็ไม่ได้มีมาตรการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ประกอบกับ ในหลายๆประเทศ ยังไม่มีกฎหมายจะมารับรองคุ้มครอง โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ไว้โดยเฉพาะ

อย่างไรก็ดี เมื่อได้ทำการศึกษาปัญหาการคุ้มครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ตาม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจดิจิทัล พ.ศ.2561 พบว่ายังมีปัญหาอยู่หลายประการ สามารถสรุปได้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ปัญหาการให้คำนิยามโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ และสถานะทางกฎหมายไทย

ปัญหาการให้คำนิยามผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปแบบออนไลน์ หรือ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ตามคำจำกัดความโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ แสดงถึงความเป็นเจ้าของสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่ซ้ำใครโดยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน แม้ว่าจะไม่มีรูปร่างทางกายภาพ แต่ก็มีคุณค่าในโลกแห่งความเป็นจริง ในลักษณะสินทรัพย์ดิจิทัล หรือ สินทรัพย์เสมือน โดยมีการซื้อขายด้วยเงินจำนวนมากในระดับนานาชาติ รวมทั้งประเทศไทย สถานะทางกฎหมายของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ยังไม่ได้รับการให้คำนิยาม รับรองสถานะ และจำแนกประเภทอย่างชัดเจนในกฎหมายลิขสิทธิ์ไทยแต่อย่างใด ไม่ปรากฏคำนิยามในมาตรา 4⁴ แต่อย่างใด การให้คำนิยามและหลักเกณฑ์ สินทรัพย์ดิจิทัลและสินทรัพย์เสมือนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากส่งผลต่อวิธีการควบคุมและให้ความคุ้มครองโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ การจัดหมวดหมู่ ยังส่งผลกระทบต่อกฎหมายลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาดิจิทัล หากโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ไม่ถือเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล อาจไม่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ในระดับเดียวกับผลงานอันมีลิขสิทธิ์ทางกายภาพแบบดั้งเดิม ก่อให้เกิดความเสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ที่ควบคุมการทำซ้ำ แจกจ่าย และจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์ เมื่อพูดถึงโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ การเป็นเจ้าของและการโอนสินทรัพย์ดิจิทัล หากไม่มีสถานะทางกฎหมายที่กำหนดไว้ อาจเป็นเรื่องยากสำหรับผู้สร้างสรรค์หรือผู้ขายผลงานในการบังคับใช้สิทธิของตน หรือจัดการกับข้อพิพาทด้านลิขสิทธิ์ การขาดกรอบทางกฎหมายที่ชัดเจนอาจสร้างความไม่แน่นอนให้กับผู้สร้างสรรค์ ผู้ขายและผู้ซื้อ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่กฎหมายไทยจะต้องแก้ไขปัญหานี้โดยทันที เพื่อให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีผลกระทบโดยกว้าง ทั้งความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนต่างชาติ ระบบเศรษฐกิจ และความยุติธรรมในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์และขอบเขตการกำกับดูแลที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

ประการที่สอง ปัญหาการกำหนดเงื่อนไขการใช้สิทธิคุ้มครองผู้ถือครองโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ การเพิ่มขึ้นของผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในลักษณะโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

⁴ ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม

⁵ ไชยศ เหมะรัชตะ. ลักษณะของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 10, นิติธรรม 2599.หน้า 59-60

ได้เปิดมุมมองใหม่ของการเป็นเจ้าของและผู้สร้างสรรค์ทางดิจิทัลโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้กรอบของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ข้อกังวลที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การกำหนดเงื่อนไขในการใช้สิทธิในการปกป้องผู้ถือโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เป็นตัวแทนของสินทรัพย์ดิจิทัลที่อาจมีเนื้อหาที่มีลิขสิทธิ์ และการชี้แจงสิทธิและความรับผิดชอบของผู้ถือโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ภายใต้กรอบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่ โดยพิจารณาว่าผู้ถือโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ สามารถใช้สิทธิของตนได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์ กฎหมายลิขสิทธิ์ไทยให้สิทธิแก่ผู้สร้างสรรค์ในการทำซ้ำ แจกจ่าย และแสดงผลงานของตน อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เจ้าของใหม่จะได้รับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในลักษณะใด ทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับขอบเขตที่ผู้ถือโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ สามารถบังคับใช้สิทธิที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ได้หรือไม่ เช่น การดำเนินการทางกฎหมายกับการทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตหรืองานลอกเลียนแบบ จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาในการรักษาสีตย์ในการระบุแหล่งที่มาของผู้สร้างและการปกป้องสิทธิของเจ้าของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้หรือไม่ อย่างไรก็ตามหากไม่มีการให้ความคุ้มครองดังกล่าว ผู้ถูกละเมิดในผลงานลิขสิทธิ์ในฐานะผู้ถือครองในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จะไม่ได้รับการคุ้มครองแต่อย่างใด

ประการที่สาม ปัญหาการความชำนาญและขอบเขตอำนาจศาลที่จะพิจารณาคดีละเมิดผลงานลิขสิทธิ์ในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ คดีการละเมิดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ อาจเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายประการ รวมถึงการละเมิดลิขสิทธิ์ ข้อพิพาทเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะดิจิทัล ของสะสม และสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อจัดการกับกรณีเหล่านี้ อย่างมีประสิทธิภาพ ความเชี่ยวชาญทั้งในด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและเทคโนโลยีบล็อกเชนถือเป็นสิ่งสำคัญ อย่างไรก็ตาม ความเชี่ยวชาญดังกล่าวค่อนข้างหายาก และระบบกฎหมายแบบดั้งเดิมจะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งหากต้องการผู้พิพากษาที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ควรให้คดีละเมิดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ขึ้นกับศาลชำนาญพิเศษ คือ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ⁶ ซึ่งผู้พิพากษาที่มีความชำนาญเฉพาะเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อความไม่คลาดเคลื่อนในการวินิจฉัยคดี ให้ได้รับความยุติธรรม เนื่องจากเป็นคดีละเมิดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะ แต่ในปัจจุบันเนื่องจากไม่มีการให้การรับรองในกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา คดีละเมิดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จึงได้รับการพิจารณาในศาลแพ่ง⁷ ซึ่งผู้พิพากษาอาจไม่มีความชำนาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่เพียงพอ นอกจากหากขึ้นศาลแพ่งที่มีปริมาณคดีค้างที่มาก ทำให้กระบวนการยุติธรรมและการดำเนินคดีมีความล่าช้า อาจส่งผลถึงความยุติธรรมที่ได้รับมีความล่าช้า เนื่องจากขอบเขตอำนาจศาล

⁶ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539

⁷ มาตรา 19 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562

แฟ้มมีขนาดใหญ่ คดีย่อมมีจำนวนมากตามด้วย นอกจากนี้ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ถูกซื้อและขายข้ามพรมแดนระหว่างประเทศผ่านแพลตฟอร์มแบบกระจายฐานผู้ให้บริการอยู่ในหลายประเทศ และการทำสัญญาซื้อขายใช้รูปแบบสัญญาอัจฉริยะ ส่งผลให้มีการกระทำให้เกิดนิติสัมพันธ์ ได้ในหลายประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องระบุเขตอำนาจศาลทางกฎหมายที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขข้อพิพาทการละเมิดผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เป็นเรื่องที่ควรระบุให้ชัดเจน การขาดสถานะรับรองทางกฎหมายที่ชัดเจนในบางประเทศของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ หรือตลาดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เป็นแบบแพลตฟอร์มให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เพิ่มความซับซ้อนทางด้านการให้ความคุ้มครองกฎหมายไปด้วย

ประการที่สี่ ปัญหาหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ปัญหาอีกประการหนึ่งที่หน่วยงานต่างๆ เผชิญคือการกำหนดกรอบการกำกับดูแลที่ควรควบคุมโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ควรได้รับการปฏิบัติเสมือนเป็นสินทรัพย์ทางการเงินแบบกายภาพที่อยู่ภายใต้การระบียบด้านหลักทรัพย์ หรือควรอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับงานศิลปะดิจิทัล ของสะสม และผลงานเสมือนจริง การจำแนกประเภทของ มีโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ มีอิทธิพลอย่างมากต่อหน่วยงานกำกับดูแลที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลในประเทศไทย ไม่มีกฎระเบียบเฉพาะเกี่ยวกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ทำให้เกิดความคลุมเครือ หน่วยงานทรัพย์สินทางปัญญามีบทบาทสำคัญในการปกป้องสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ การออกใบอนุญาต และการระบุแหล่งที่มา และหน่วยงานเหล่านี้มีหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ของศิลปินและผู้สร้างเนื้อหา อย่างไรก็ตาม การปรับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่เพื่อแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพอาจเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและจำเป็นต้องมีการพัฒนา

นอกเหนือจากหน่วยงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาแล้วหน่วยงานกำกับดูแลทางการเงิน เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์⁸ ยังต้องมีการตระหนักมากขึ้นถึงความจำเป็นในการตรวจสอบตลาดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เนื่องจากศักยภาพในการลงทุนและการเก็งกำไรที่มีมูลค่าสูง ส่งผลกระทบทั้งเศรษฐกิจในประเทศและระดับโลก ในบางกรณี โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ นำมาใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมหรือรวมอยู่ในพอร์ตการลงทุน กิจกรรมดังกล่าวอาจทำให้โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ อยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานทางการเงิน การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอีกแง่มุมที่สำคัญของความรับผิดชอบของหน่วยงาน เนื่องจากโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ แพร่หลายมากขึ้น การรับรองความโปร่งใส ความปลอดภัย และ

⁸ Non-Fungible Token Study. [Online]. Available URL: <https://www.copyright.gov/policy/nft-study>. (กันยายน,3)

⁹ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.).สรุปลักษณะสำคัญของ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561. ก.ล.ต., (สิงหาคม,3)

หลักปฏิบัติที่เป็นธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการปกป้องผู้บริโภคจากการหลอกลวงและกิจกรรมฉ้อโกง หน่วยงานจำเป็นต้องกำหนดแนวทางและมาตรฐานเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้ซื้อและผู้ขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ นอกจากนี้การซื้อขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ทำในรูปแบบแพลตฟอร์มให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต ทำสัญญาซื้อขายใช้รูปแบบสัญญาอัจฉริยะ¹⁰ ส่งผลให้มีการกระทำให้เกิดนิติสัมพันธ์ขึ้นนั้น ความสำคัญของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ไม่เพียงแต่เป็นของสะสมดิจิทัลเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวขับเคลื่อนที่มีศักยภาพในการเติบโตทางเศรษฐกิจและนวัตกรรมอีกด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องรับรองความถูกต้องตามกฎหมายและความปลอดภัยของการซื้อขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ซึ่งรวมถึงการกำหนดแนวทางสำหรับตลาดผลงานในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้และการบังคับใช้มาตรการต่อต้านการฉ้อโกงด้วยการส่งเสริมให้มีโปรงใสและปลอดภัย และเป็นมาตรฐานด้านเศรษฐกิจดิจิทัลรูปแบบใหม่

หากหน่วยดังกล่าวในข้างต้น ไม่รับรองหรือออกมาตรการควบคุมกำกับดูแลการซื้อขายผลงานในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนไทย จนถึงนักลงทุนต่างชาติ และระบบเศรษฐกิจ ควรได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นบรรทัดฐานและสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการหน่วยงานไทยต่อไป

ดังนั้นแล้วเพื่อให้มีกรอบกฎหมายที่ชัดเจนในการคุ้มครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เป็นไปอย่างครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ เหมาะสมและก่อให้เกิดความธรรมกับผู้สร้างสรรค์ และผู้ครองครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในโทเคนที่สามารถทดแทนกันได้ ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจดิจิทัล พ.ศ.2561 ในประเด็นปัญหา ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการให้คำนิยามโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้และสถานะทางกฎหมายไทย

ผู้ศึกษาเสนอแก้ไข พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 และเพิ่มเติมความเป็น มาตรา 4/1 และมาตรา 4/2 ดังนี้

เดิม มาตรา 4 “ไม่ได้ระบุถึงการคำนิยามสินทรัพย์ดิจิทัล หรือ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) แต่อย่างใด มีเพียงการให้คำนิยามรูปแบบผลงานจำนวน 9 ประเภท คือ 1. งานวรรณกรรม 2.งานนาฏกรรม 3. ศิลปกรรม 4. คนตรีกรรม 5. โสตทัศนวัสดุ 6. ภาพยนตร์ 7.สิ่งบันทึกเสียง 8. งานแพร่เสียงแพร่ภาพ 9. งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกศิลปะ”

¹⁰ สัญญาอัจฉริยะเป็นโปรแกรม คอมพิวเตอร์ที่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยอัตโนมัติ โดยการใช้งานสัญญาอัจฉริยะร่วมกับบล็อกเชน ต่าง ๆ มักเป็นการนำสัญญาอัจฉริยะมาใช้ในการทำธุรกรรมหรือสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างคู่สัญญาตั้งแต่สองฝ่ายขึ้น โดยระบุเงื่อนไขหรือข้อตกลงของสัญญาในรูปแบบของโค้ดซึ่งเขียนลงบนสัญญาอัจฉริยะและนำไปจัดเก็บไว้ในระบบบล็อกเชน

แก้ไขเป็น มาตรา 4 “งานในรูปแบบสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ตามประเภท รูปแบบงานนั้นในพระราชบัญญัตินี้ หากพิสูจน์ถึงความเป็นผู้สร้างสรรค์ได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ บล็อกเชน หรือในรูปแบบอื่นใดในลักษณะเดียวกัน เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ หมายถึงตัวระบุดิจิทัลที่ไม่ซ้ำใครซึ่งบันทึกไว้ในบล็อกเชน และใช้เพื่อรับรองความถูกต้องและความเป็นเจ้าของสินทรัพย์ดิจิทัลเฉพาะและสิทธิเฉพาะที่เกี่ยวข้องให้นำบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์วรรณกรรม ศิลปกรรม ทัศนศิลป์ งานภาพยนตร์ การบันทึกเสียง และงานอื่นใดตามมาตรา 4 มาใช้บังคับกับงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ในรูปแบบการแสดงออกของงานที่ได้รับการแก้ไขในรูปแบบดิจิทัล โดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

เดิม มาตรา 4/1 และมาตรา 4/2 นั้น ไม่มีบัญญัติ ผู้ศึกษาเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความเป็น

มาตรา 4/1 “ผู้สร้างสรรค์ในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ที่สร้างผลงานอันมีลิขสิทธิ์แบบสุ่มตามอัลกอริทึม โดยสร้างเป็น โค้ดซอฟต์แวร์ มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการดำเนินการใดๆ ต่อไปนี้

- (1) ทำซ้ำหรือดัดแปลงงาน
- (2) โอนหรือมอบหมายงาน
- (3) เผยแพร่งานสู่สาธารณะ
- (4) ให้ ขยาย เสนอขาย หรือแจกจ่ายงาน
- (5) กระทำการอื่นใดที่อาจกระทบต่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของผู้สร้างสรรค์”

มาตรา 4/2 “ผู้สร้างสรรค์ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปแบบดิจิทัล หรือ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ สิทธิ การทำซ้ำ ดัดแปลง โอน เผยแพร่ หรือการกระทำอื่นใด ย่อมเป็นของผู้สร้างสรรค์ เว้นแต่ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น”

จากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวจะทำให้เกิดกรอบทางกฎหมายที่ชัดเจนและมีค่านิยมที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการคุ้มครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในประเทศไทย ซึ่งจะส่งเสริมการสร้างสรรค์และนวัตกรรมของงาน โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ตลอดจนการพัฒนาตลาดและอุตสาหกรรม โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ในประเทศไทย การแก้ไขดังกล่าวจะช่วยเพิ่มความมั่นใจและความไว้วางใจของผู้สร้างสรรค์ ผู้ขาย ผู้ครอบครอง ผู้ซื้อและผู้ใช้งาน โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เนื่องจากจะมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ภาระผูกพันของตนภายใต้กฎหมายพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 การแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวยังทำให้กฎหมายไทยสอดคล้องกับมาตรฐานสากลและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการคุ้มครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการรับรู้ข้ามพรมแดนและการบังคับใช้สิทธิที่เกี่ยวข้องกับงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ตลอดจนความร่วมมือและการประสานงานระหว่างเขตอำนาจศาลต่างๆ ในการจัดการกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ การแก้ไขดังกล่าวยังส่งเสริม

ความสามารถในการแข่งขันและความน่าดึงดูดของประเทศไทยในฐานะจุดหมายปลายทางสำหรับการซื้อขาย สร้างสรรค์ผลงาน และการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

2. ปัญหาการกำหนดเงื่อนไขการใช้สิทธิคุ้มครองผู้ถือครองโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

ผู้ศึกษาเสนอแก้ไข พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 32/2 และเพิ่มความในมาตรา 32/2 วรรคสอง ดังนี้

เดิม มาตรา 32/2 “เป็นมาตราที่ระบุถึงการทำสำเนาโดยระบบคอมพิวเตอร์ โดยบัญญัติว่าการกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ที่ทำหรือได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเป็นการทำซ้ำที่จำเป็นต้องมีสำหรับการนำมาใช้เพื่อให้อุปกรณ์ที่ใช้ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือกระบวนการส่งงานอันมีลิขสิทธิ์ทางระบบคอมพิวเตอร์ทำงานได้ตามปกติ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์”

แก้ไขเป็น มาตรา 32/2 “การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ที่ทำหรือได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเป็นการทำซ้ำที่จำเป็นต้องมีสำหรับการนำมาใช้เพื่อให้อุปกรณ์ที่ใช้ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือกระบวนการส่งงานอันมีลิขสิทธิ์ ทางระบบคอมพิวเตอร์ทำงานได้ตามปกติ รวมถึงการแปลงลักษณะไฟล์งานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ หรือในลักษณะอื่นที่ผ่านระบบบล็อกเชน ที่สามารถระบุผู้สร้างสรรค์ได้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์”

ผู้ศึกษาเสนอแก้ไข พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 32/2 วรรคสอง

เดิม มาตรา 32/2 วรรคสอง “ไม่มีมาตราในการให้การคุ้มครองผู้ถือครองโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้”

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น มาตรา 32/2 วรรคสอง “ผู้ถือครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เมื่อได้รับการอนุญาตจากผู้สร้างสรรค์ จากเงื่อนไขสัญญา ให้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์งานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 32/2 วรรคสองภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ผู้ถือครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จะต้องมีหลักฐานการเป็นเจ้าของงาน โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ที่ถูกต้องและตรวจสอบได้ เช่น ใบรับรองดิจิทัล สัญญาอัจฉริยะ หรือบันทึกธุรกรรมบล็อกเชน

2. ผู้ถือครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จะต้องเคารพสิทธิทางศีลธรรม สิทธิความเป็นส่วนตัว และสิทธิทางวัฒนธรรมของผู้เขียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ของงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

3. ผู้ถือครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด และเงื่อนไขที่ทั้งสองฝ่ายตกลงกัน ณ เวลาที่รับงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

4. ผู้ถือครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จะไม่ใช้งาน โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ผิดกฎหมายหรือผิดจรรยาบรรณ หรือในลักษณะใด ๆ ที่อาจกระทบต่อเกียรติหรือชื่อเสียงของผู้เขียนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ของงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้”

จากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวจะช่วยเพิ่มความมั่นใจและความไว้วางใจของผู้สร้างสรรค์เจ้าของ และผู้ใช้งาน โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เนื่องจากจะมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ภาระผูกพันของตนภายใต้กฎหมาย และมีกฎหมายรับรองการแปลงไฟล์โดยสุจริตของผู้สร้างสรรค์ผลงานเพื่อเปลี่ยนเป็นรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ไปสู่การซื้อขายในตลาดดิจิทัลออนไลน์ ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าของผลงานได้มากกว่ารูปแบบกายภาพ จากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวทำให้มีกรอบทางกฎหมายที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงสำหรับการผู้ถือครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้และเป็นการเคารพสิทธิพื้นฐานตามหลักการกฎหมายลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศและทำให้กฎหมายไทยทัดเทียมกฎหมายต่างประเทศ และมาตรฐานสากล รวมถึงเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการถือครองงานโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

3. ปัญหาการความชำนาญและขอบเขตอำนาจศาลที่จะพิจารณาคดีละเมิดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

ตามทีผู้ศึกษาได้เสนอแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 4 และเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 4/1 และ 4/2 ในประเด็นปัญหาข้อที่ 1 ทำให้ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ได้รับคำนิยามและความคุ้มครองตาม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ตามประเด็นปัญหาข้อที่ 3 จึงทำให้คดีละเมิดโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ จะได้รับการพิจารณาจากเขตอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 ดังต่อไปนี้

- (1) คดีอาญาเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร
- (2) คดีอาญาเกี่ยวกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 271 ถึงมาตรา 275
- (3) คดีแพ่งเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และคดีพิพาทตามสัญญาถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ
- (4) คดีแพ่งอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 271 ถึงมาตรา 275
- (5) คดีแพ่งเกี่ยวกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้า หรือตราสารการเงินระหว่างประเทศ หรือการให้บริการระหว่างประเทศ การขนส่งระหว่างประเทศ การประกันภัยและนิติกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (6) คดีแพ่งเกี่ยวกับเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ออกเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมตาม (5) การส่งเงินเข้ามาในราชอาณาจักรหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทรัสต์รีชีท รวมทั้งการประกันเกี่ยวกับกิจการดังกล่าว
- (7) คดีแพ่งเกี่ยวกับการกักเรือ
- (8) คดีแพ่งเกี่ยวกับการทุ่มตลาด และการอุดหนุนสินค้าหรือการให้บริการจากต่างประเทศ
- (9) คดีแพ่งหรือคดีอาญาที่เกี่ยวกับข้อพิพาทในการออกแบบวงจรรวม การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ ข้อทางการค้า ข้อทางภูมิศาสตร์ที่แสดงถึงแหล่งกำเนิดของสินค้า ความลับทางการค้า และการคุ้มครองพันธุ์พืช

(10) คดีแพ่งหรือคดีอาญาที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

(11) คดีแพ่งเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการเพื่อระงับข้อพิพาทตาม (3) ถึง (10)

โดยมีเหตุผลให้การจัดตั้งเพื่อให้คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีอาญาและคดีแพ่ง โดยทั่วไปได้รับพิจารณาพิพากษา โดยผู้พิพากษาซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และมีบุคคลภายนอกซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเข้ามาร่วมพิจารณาและพิพากษาคดีด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญของศาลที่เกี่ยวข้องกับคดีโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ซึ่งสามารถทำได้โดยการจัดฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่ผู้พิพากษาและผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและเทคโนโลยี

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาเฉพาะทางซึ่งมีเขตอำนาจศาลเฉพาะหรือเกิดขึ้นพร้อมกันในเรื่องโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ซึ่งสามารถทำได้โดยการสร้างหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการพิจารณาคดีโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ และหากในอนาคตมีคดีเกี่ยวกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ บนโลกออนไลน์ การละเมิดลิขสิทธิ์ และอีคอมเมิร์ซ อาจพิจารณาจัดตั้งแผนกข้อพิพาทเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม เพื่อสร้างสมรรถนะ และความชำนาญให้ผู้พิพากษาในแผนกดังกล่าวมีความรู้และชำนาญด้านเทคนิคและกฎหมายในระดับสูง เป็นศาลที่สามารถตีความหรือใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ในทางที่ถูกต้อง ศาลอาจมองเห็นถึงแง่มุมทางเทคนิคของโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ เช่น ความเป็นเอกลักษณ์ ความไม่เปลี่ยนรูป ความสามารถในการตรวจสอบได้ หรือการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สร้างสรรค์และผู้ให้บริการศูนย์การค้าขายโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยเป็นศาลเฉพาะทางที่มุ่งเน้นการคุ้มครองและการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์

จากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวที่ส่งผลให้คดีโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ขึ้นสู่ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ คือ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง จะเป็นการช่วยให้ระบบงานยุติธรรมของไทยมีความน่าเชื่อถือ คดีอยู่ในการพิจารณาของผู้พิพากษาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านลิขสิทธิ์ ในผลงานรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชำรงไว้และผดุงซึ่งความยุติธรรมในคดีการละเมิดลิขสิทธิ์ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นในนักลงทุน และส่งเสริมเศรษฐกิจด้านดิจิทัลของประเทศไทย ให้มีมาตรฐานในระดับทัดเทียมสากล

4. ปัญหาหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้

ผู้ศึกษาเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความ ในพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561

เดิม มาตรา 3 ให้คำนิยาม “โทเคนดิจิทัล หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(1) กำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการใด ๆ

(2) กำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการหรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกและผู้ถือ และให้หมายความรวมถึงหน่วยแสดงสิทธิอื่นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด”¹¹

ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการคุ้มครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ ในทุกรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ มีเพียงแนวทางการระดมทุนคุ้มครองโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้บางประเภทตามที่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นผู้กำหนด ตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 มาตรา 3 นั้น ระบุให้ utility token ที่ใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต ถือว่าเป็นการระดมทุน ต้องมาขออนุญาตกับ ก.ล.ต. แต่ utility token ที่พร้อมให้ใช้ประโยชน์ได้ทันที ณ วันเสนอขาย ไม่ต้องขออนุญาตกับ ก.ล.ต. นั้นหมายความว่าไม่อยู่ในการควบคุมกำกับดูแลของ ก.ล.ต.แต่อย่างใด

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น มาตรา 3 “โทเคนดิจิทัล หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่ามีวัตถุประสงค์ใด ให้โทเคนดิจิทัลทุกรูปแบบอยู่ในการกำกับดูแลตามพระราชกำหนดนี้”

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 มาตรา 3 กำหนดให้โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ (NFT) ทุกประเภทเป็นโทเคนดิจิทัลที่ได้รับการกำกับดูแล จาก ก.ล.ต.

จากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวทำให้ ก.ล.ต.มีอำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแลโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้เต็มที่ ทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างระบบงานราชการและเอกชนที่เอื้ออำนวยสำหรับการพัฒนาและนวัตกรรมโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ในขณะเดียวกันก็รับประกันการปกป้องและการบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ สำหรับผู้สร้างและเจ้าของ โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ประเทศไทยยังสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและความน่าดึงดูดในฐานะจุดหมายปลายทางสำหรับการลงทุนและการค้า โทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ ในขณะเดียวกันก็รับประกันการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ เสนอให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาจัดทำแผนแม่บท ออกเป็นแนวทางการปฏิบัติให้ ผู้สร้างสรรค์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ยื่นแจ้งข้อมูลสิทธิกับกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของผลงานและเป็นฐานข้อมูลสำหรับการตรวจสอบกรณีเกิดเหตุละเมิดงานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปแบบโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ขึ้น

¹¹ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.).สรุปสาระสำคัญของ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561. ก.ล.ต., (สิงหาคม,3)

เอกสารอ้างอิง

- ไชยยศ เหมะรัชตะ. **ลักษณะของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา**. พิมพ์ครั้งที่ 10, นิติธรรม 2599. หน้า 59-60
- โชติกา หิรัญวงษ์ภิญโญ. **การกำหนดสถานะทางกฎหมายของ Non-Fungible Token (NFT)** วิทยานิพนธ์
นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2565
- เพชญ์สร เอ่งฉ้วน. **ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน : ศึกษากรณีกระทู้กับ
สินทรัพย์ดิจิทัล ประเภท NFT (Non-Fungible Token)**. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2564
- ศิริวัฒน์ ไชยบาง, ‘**ความสอดคล้องของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ของประเทศไทย กับความตกลง
ว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า**
TRIPS Agreement. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2559 หน้า 13-15.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.). **สรุปสาระสำคัญของ
พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561**. ก.ล.ต., (สิงหาคม, 3)
- อลงกรณ์ วรรณชนะ. **ปัญหาการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะตัว (NFT: Non-Fungible Token)**. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและเทคโนโลยี
สารสนเทศ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2564.
- อำนาจ เนตยสุภา. **คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558 หน้า 18-20.
- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจดิจิทัล พ.ศ. 2561
- ประกาศ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำกับโทเคนที่ไม่สามารถทดแทนกันได้
- ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ กธ. 18/2564 เรื่องหลักเกณฑ์ เงื่อนไข
และวิธีการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล (ฉบับที่ 11)
- Arvindana, ‘**Non-Fungible Tokens - An Overlap between Blockchain Technology and Intellectual
Property Rights**’ (2021) *Jus Corpus Law Journal*, 358.
- Kimberly A. Houser, John T. Holden, ‘**Navigating the Non-Fungible Token**’ (2022) *The Utah Law
Review*, 10.
- Lennart Ante, ‘**The non-fungible token (NFT) market and its relationship with Bitcoin and Ethereum**’
(2021) *BRL Working Paper Series* 20, 1.